Тема:

ЕВРОПСКИ ИНТЕГРАЛНИ И ДЕЗИНТЕГРАТИВНИ ПРОЦЕСИ

(СЕМИНАРСКИ РАД)

САДРЖАЈ

Увод.....
...3

Настанак и развој Европске идеје……..4

Први облици европског повезивања……..5

Институционална структура Европске
уније.....7

Наставак процеса ширења Европске уније……8

Од Мастрихта до “историјског проширења”…….9

Први „дубљи“ проблеми европске интеграције……..10

Глобализација……..11

Закључак
теми.....13

Литература.....
...14

УВОД

□□□□□□□□"*Доћи*□ *ће*□ *дан*□ *када*□ *ће*□ *се*□ *све*□ *нације*□ *овог*□ *континента,*□ *не*□ *гу бећи*

своје

специфичне квалитете, ни своју славну индивидуалност, спојити у вишу целину и формирати

европско

братство.

Доћи

ће

дан

када

неће

бити

других

бојних поља

осим

оних

у

људском

уму

–

отворених

тржишта

идеја. Доћи

ће

дан када ће метке и бомбе заменити гласови.
*Наш континент ће бити држава једног народа. Неће бити граница ни царине, ни забрана, биће само слободног протока робе и људи.” **
[1]

Виктор Иго, изговорио је ове пророчке речи 1849. године али је требало да прође више од

једног века да његова утопистичка предви
ђ
ања почну да се остварују. За

то

време,

два

светска

рата

и

безброј

других

сукоба

на европском

тлу

изазвали

су

смрт милиона

људи. Било

је

тренутака

када

је изгледало

да

више

нема

никакве

наде.

Данас,

почетак

21.

века

нуди светлију

перспективу

и

нову

наду.

Али,

он

тако
ђ
е

доноси

Европи

нове тешкоће и нове изазове.

---

*1 Р. Степанов., Љ. Деспотовић, *Европска унија – настанак, институције, право,* Нови Сад, 2002, страна 10.

v ***Настанак и развој Европске идеје***

Сама идеја о уједињавању европских држава није нова, имајући у виду да се иста увек провлачила кроз мисли и идеје еропских интелектуалаца који су стално истицали потребу заједничке европске свести и једног европског дома. Те замисли или су долазиле подстицане идеалима појединаца или после тешких и крвавих ратова као жеља да се они више никада не понове. Још у Средњем веку приметна је свест о јединственој Европи коју уједињује хришћанска вера. Хришћанство је било једини фактор који може да повеже Европу у којој још није дошло до формирања националних држава.

У новом веку појавом протестантизма Европа је гурнута у мрачни период крвавих ратова и верских прогона: Универзална свест која је настала у Средњем веку се потпуно губи у светлу подела на католике и протестанте. Тек у 19. веку страх од револуција је европске дворове гурнуо на међусобну сарадњу и разумевање. Увидела се потреба за чешћим дипломатским састанцима, разговорима и заједничким акцијама. Али тај национални концепт иако је донео Европи мир који је трајао 50 година, није имао шансу за преживљавање у свету великих националних револуција, поступка нација, ратова за ослобођење на Балкану.

Недостатак неке заједничке свести и идеје је Европу и гурнуо у кланицу:

Првог светског рата када је осиромашена и ослабљена Европа изгубила превласт и надмоћ, првенствено као привредна сила у корист Сједињених Америчких Држава.

Све то појачава се и страшним разарањима у **Другом светском рату**. Милиони људи патили су од недостатка слободе. Кретање људи, робе и информација било је прекинуто. Неопходно је било обновити заједничко тржиште, оспособити саобраћајнице, покренути индустрију која би Европи донела просперитет. На ратну оскудицу надовезала се суша 1945. године.

Само је уједињена Европа могла да обезбеди економску стабилност и напредак, Европа у

којој ће „*мање државе бити једнако вредне као и велике и градиће своје достојанство на доприносима заједничком циљу.”* *2

Парадокс је да Европу нису желеле да уједине демократе и либерални интелктуалци већ политички екстреми попут Хитлера, са развијеном свешћу о једној Европи у новом поретку, заснованој на расној, аријевској припадности. И управо трагично искуство у Другом светском рату ће европске политичке елите прво усмерити ка економији.

---

*2/ Извор: http://www.vojvodina-cess.org/html/evr4.php (датум приступа 26.11.2008.)

Грешке из прошлости нису смеле бити поновљене. Победа над Хитлеровом Немачком значило је да Европа свој политички идентите треба да гради као демократски уређена

заједница народа наспрам тоталитарног националсоцијалистичког концепта. На источној страни постојао је (и деценијама опстајао) исто тако ретроградан комунистички систем у Совјетском Савезу и његовим сателитима.

Уједињена Европа је насупрот оба ова концепта представљала идеју која своје корене и изворе налази у миру, сигурности и просперитету својих народа. Послератно расположење међу политичарима релевантних земаља било је да се не само обнови оно што је раније постојало, него и да се успостави знатан број сасвим нових програма („...*ак о је обнова била краткорочни циљ, безбедност и стабилизација Европе су били дугорочни циљеви“*
*
3
) и установа које су требале да буду не само мостови обнове него и сарадње, као и механизми превентиве евентуалних нових сукоба.

v ***Први облици европског повезивања***

Чак и пре завршетка Другог светског рата основани су ММФ (који је требао да има контролну финансијско-монетарну функција) и СБ (која је имала улогу помоћи неразвијеним разореним земљама).

Осим ове две чисто европске институције, покренут је посебан програм **“Маршалов план”**
1947.године, назван „
најнесебичнијим потезом у историји
“.
*
4
којим је 1,5% доходка САД уложено у периоду од 1948-1951.године, у привредну обнову западне и јужне Европе. Овај план су одбиле све земље социјалистичке совјетске

утицајне зоне.

Као добар полигон у стварању јаче економске и политичке интеграције било је формирање Европске заједнице за угаљ и челик, потписан је 18. априла 1951. у Паризу *
5

, за раздобље од педесет година. Његов идејни творац био је Жан Моне, службеник француске владе у области планирања, док је француски министар спољних послова Роберт Шуман преузео политичку одговорност и представио јавности овај план 9. маја 1950. године.

**3* Крагуљ Д.,Милићевић Д., *Економија – Увод у економску анализу, микроекономија и макроекеномија* , Макарије, Београд, 2005, страна 404.

**4* Текс непознатог аутора под насловом „Маршалов план“ од 04.06.2007. године, интернет сајт, www. voanews.com/Serbian/

**5* Ступио на снагу јула 1952. године

Разлози за избор ове две делатности произилазе из најмање два мотива:

Први, политички – производња угља и челика у то време још увиек је представљала базу развоја војне силе и обједињавањем индустијских грана угља и челика рат између Француске и Немачке постао би физички

неизводљив.

Други, економски - границе између Немачке, Француске, Белгије и Луксембурга ометале су рационалну производњу угља и челика који је овим земљама био неопходан.

Наравно да су земље чланице, свака из свог угла, имале различите мотиве.

Француска је свој интерес видела у онемогућавању развоја и индустријског просперите та потпуно самосталне Немачке. Такође, Француска се трудила да свој идентите изгради као лидер међу европским земљама а пут ка том циљу ви д ела је кроз стварање европских институција

.
А
Н
емачка
,
која
је
из
рата
изашла
као
губитник
и
у
материјалном
и
у
духовном
смислу
,
тежила
је
да
поврати
статус
угледне
нације. Италија, Белгија, Холандија и Луксембург свој интерес виделе су како у економском развоју тако и у осигурању мира кроз везивање Немачке за јаке заједничке институције.